6D011400 – «Тарих» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін Мамбетов Бекзат Махмұтұлының «Отандық тарихи тұлғатану бағыты (академик С.Б. Бәйішевтің өмірбаяны мысалында)» тақырыбында дайындаған диссертациясына

Рецензия

№	Критерийлер	Критерийлер сәйкестігі	Ресми рецензенттің ұстанымы
1	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	1.1 Ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі:	Диссертациялық жұмыс тақырыбы тарих ғылымын дамытуға қатысты мемлекеттік бағдарламалармен үндеседі. Әсіресе «Қазақстан Республикасында тарихи сананы қалыптастырудың тұжырымдамасы» атты бағдарламалық құжаттың талаптарына сай орындалған.
		1) Диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірі); 2) Диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауы) 3) **Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету)**	Диссертация қол жеткен нәтижелері бойынша Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағыты 4 бөлімінің «Қолданбалы зерттеулер» бағытына сай орындалған.
2	Ғылымға маңыздылығы	Жұмыс ғылымға елеулі **үлесін**	Диссертациялық зерттеу жұмысы

		қосады/қоспайды, ал оның маңыздылығы ашылған/ашылмаған.	теориялық-методологиялық тұрғыда тарих ғылымының тұлғатану бағытына; методикалық тұрғыда тарихи сана оқу процесіне тарихи танымды жаңалауда педагогика ғылымына елеулі үлес болып қосылады.
3	Өзі жазу принципі	Өзі жазу деңгейі: **1) жоғары;** 2) орташа; 3) төмен; 4) өзі жазбаған	Диссертанттың диссертациялық жұмысты өзі жазу деңгейі жоғары екендігі анық байқалады.
4	Ішкі бірлік принципі	4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі 1) **негізделген;** 2) жартылай негізделген; 3) негізделмеген.	Кіріспе бөлімінде диссертацияның өзектілігі жеткілікті негізделген. Тарихи тұлғатану бағытындағы зерттеулердің тарих ғылымының мәселелерін өзектендіруге қатысты ұстанымдары басшылыққа алынған.
		4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды 1) **айқындайды;** 2) жартылай айқындайды; 3) айқындамайды	Диссертацияның мазмұны тақырыты айқындайды және толығымен сай келеді. Тақырып пен мазмұн бірлігі сақталған.
		4.3. Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді: 1) **сәйкес келеді;** 2) жартылай сәйкес келеді; 3) сәйкес келмейді	Диссертацияның мақсаты мен міндеттері бекітілген тақырыпқа толық сәйкес келеді және тақырыптан ауытқымаған.
		4.4. Диссертацияның барлық бөлімдері	Диссертация құрылымы (үш тарау,

		мен құрылысы логикалық байланысқан: 1) **толық байланысқан;** 2) жартылай байланысқан; 3) байланыс жоқ	алты тарауша) логикалық тұрғыда толық байланысқан.
		4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидаттар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған: 1) **сыни талдау бар;** 2) талдау жартылай жүргізілген; 3) талдау өз пікірін емес, басқа авторлардың сілтемелеріне негізделген.	Диссертант отандық тарихи тұлғатану бағыттарын жіктегенде көрнекті отандық тарихшылардың зерттеулерін салыстырмалы тұрғыда сыни талдаған. Талдау ғылыми әдіс талаптарына сай жасалған.
5	Ғылыми жаңашылдық принципі	5.1 Ғылыми нәтижелер мен қағидаттар жаңа болып табыла ма? 1) **толығымен жаңа;** 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	Диссертациялық зерттеудің басты үш нәтижесі толығымен жаңа. Атап айтқанда: Бірінші: отандық тарихи тұлғатанудың ғылыми мектептерінің ерекшелітерін жіктеген; Екіншіден: академик С.Б. Бәйішевтің тұлғасын ғылыми қалпына келтірген; Үшіншіден, зерттеу нәтижелерін оқу процесіне енгізуге қатысты дайындаған оқу-әдістемелік кешені де жаңа болып саналады.

		5.2 Диссертацияның қорытындылары жаңа болып табыла ма? 1) **толығымен жаңа;** 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	Диссертацияда жасаған қорытындылары толығымен жаңа деп бағаланады. Тұлғатану бағытында тұлғалардың қызметін бағалау өлшемдерін орнықтыру туралы; тұлғатанудың ғылыми мектептері туралы; тарихи таным қалыптастыруда тұлғатанулық қағидаларды оқу процесінде қолдану туралы қорытындылары алғаш рет ұсынылып отыр.
		5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе? 1) **толығымен жаңа;** 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	Гуманитарлық ғылымдардың ерекшелігіне сай диссертацияда тек технологиялық шешімдер қолданылған. Ол оқу технологиясына қатысты. Бұл шешімдер ғылыми негізделген және жаңа деп бағанады.
6	Негізгі қорытындылардың негізділігі	Барлық қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде **негізделген**/негізделмеген (qualitative research және өнертану және гуманитарлық бағыттары бойынша)	Әр тарауша бойынша жасаған қорытындылары тақырып ауқымын толық қамтыған және жеткілікті дәлелденген.
7	Қорғауға шығарылған негізгі қағидаттар	Әр қағидат бойынша келесі сұрақтарға жауап беру қажет: 7.1 Қағидат дәлелденді ме? 1) **дәлелденді;**	Диссертанттың қорғауға ұсынған бес түрлі қағидалы тұжырымын талдау барысында мынадай қорытынды жасалды:

		2) шамамен дәлелденді; 3) шамамен дәлелденбеді; 4) дәлелденбеді 7.2 Тривиалды ма? 1) ия; **2) жоқ** 7.3 Жаңа ма? **1) ия;** 2) жоқ 7.4 Қолдану деңгейі: 1) тар; 2) орташа; **3) кең** 7.5 Мақалада дәлелденген бе? **1) ия;** 2) жоқ	7.1. докторанттың ұсынған қағидаттары дәлелденген. 7.2. қағидаттар тривиалды емес. 7.3. Қорғауға ұсынған қағидаттарының барлығы да жаңа. 7.4 гумантарлық сала бойынша қағидаттарды қолдану деңгейі кең. 7.5. Тақырып бойынша ұсынған қағидаттары ғылыми негізделіп, ҚР БҒССҚК ұсынған басылымдарда, SCOPUS мәліметтер базасындағы мақалада, халықаралық және республикалық конференциялардағы баяндамаларда дәлелденген.
8	Дәйектілік принципі	8.1 Әдістеменің таңдауы - негізделген немесе әдіснама нақты жазылған 1) **ия;** 2) жоқ	**Диссертацияның әдістемелік таңдауы негізделген және қолданған әдіснамалық негізі нақты жазылған.**
	Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі	8.2 Диссертациялық жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған. **1) ия;** 2) жоқ	Диссертациялық жұмыста компьютерлік технологиялар қолданылған, сауалнамалар нәтижелері компьютерлік әдіспен өңделіп, диаграммалар жасауда қолданылған.

		8.3 Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен **расталған** / ішінара расталған / расталмаған	Жасаған қорытындылары іргелі ғылыми әдебиеттерді қолдану арқылы негізделген және пайдаланған әдебиеттеріне сілтеме жасаған.
		8.4 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға **жеткілікті**/жеткіліксіз	Диссертацияда пайдаланған әдебиеттер тізімі тақырыптың идеясын ашуға, тұжырымдарын негіздеуге жеткілікті.
9	Практикалық құндылық принципі	9.1 Диссертацияның теориялық маңызы бар: 1) **ия;** 2) жоқ	Диссертацияның теориялық маңызы бар. Әсіресе тұлғалардың өмірбаянын ғылыми қалпына келтіруде биографиялық тәсілді қолданудың тәжірибесі жасалғандығын атап айтуға болады.
		9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары: 1) **ия;** 2) жоқ	Диссертация нәтижелерінің практикалық маңызы бар және оларды отандық тарих ғылымы мен тарихты оқыту процесінде қолданудың мүмкіндігі жоғары.
		9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа болып табылады? 1) **толығымен жаңа;** 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	Докторанттың жасаған ұсыныстары толығымен жаңа деп бағалаймын.
10	Жазу және ресімдеу сапасы	Академиялық жазу сапасы: 1) **жоғары;**	Докторанттың академиялық жазуы және диссертацияны рәсімдеу сапасы

		2) орташа; 3) орташадан төмен; 4) төмен.	жоғары.

Докторант Мамбетов Бекзат Махмұтұлының «Отандық тарихи тұлғатану бағыты (академик С.Б. Бәйішевтің өмірбаяны мысалында)» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитетінің талаптарына сәйкес орындалған, толық аяқталған және «Дәрежелер беру қағидаларының» 2-тарауында көрсетілген диссертациялық талаптарға толық сай келеді деп бағалап, Мамбетов Бекзат Махмұтұлына «6D011400-Тарих» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін беруге лайық деп қорытынды жасаймын.

Ресми рецензент:
Өзбекәлі Жәнібеков атындағы Оңтүстік Қазақстан педагогикалық университетінің «Әлем тарихы және дінтану» кафедрасының профессоры қызметі міндетін атқарушы, тарих ғылымдарының кандидаты **Найманбаев Бекмурат Рахимбердиевич**

«Ө. Жәнібеков атындағы ОҚПУ»
Б.Р. Найманбаев қолын растаймын
Адами ресурстарды дамыту департаментінің
директоры ____________